

5. Коленда Н.В. Соціальна безпека населення та її складові / Н.В. Коленда // <http://www.sworld.com.ua/konfer30/776.pdf>

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Вакулич Марія Михайлівна

*доцент, к.е.н., доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна*

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ ФОРМУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Ключові слова: *інвестиційний клімат, інновація, потенціал, ризик, індекс*
Keywords: *investment climate, innovation, potential, risk, index.*

Глобалізація, яка стала однією з визначальних характеристик світової економіки ХХІ століття, поставила перед урядами держав проблему пошуку нових форм і методів адаптації національного економічного та політико-правового середовища до сучасних вимог здійснення міжнародних економічних відносин. Швидкі зміни факторів, які визначають конкурентоспроможність на світових ринках, динамічний розвиток глобального середовища, змушують уряди, при формуванні умов економічного зростання, активніше звертатися до проблем забезпечення національної конкурентоспроможності у глобальному масштабі. Нагальною є потреба управління інвестиційним кліматом в агропромисловому секторі економіки України, який забезпечував би його економічний розвиток, з урахуванням соціальних та екологічних інтересів суспільства. Однак, процес управління ускладнюється в зв'язку з відсутністю чіткого розуміння його сутності.

Основною метою інвестиційної політики країни у майбутньому має стати створення оптимальних умов для вкладання власних та позикових фінансових й інших ресурсів, що забезпечують зростання доходів на вкладений капітал для розширення економічної діяльності підприємства, створення кращих умов для перемоги в конкурентній боротьбі. Проблема досягнення стійкого зростання економіки України вимагає активізації інноваційно-інвестиційних процесів, переорієнтації з поточного управління і регулювання на довгострокове стратегічне планування.

Незважаючи на значну кількість досліджень, наукових праць та публікацій вітчизняних та зарубіжних учених із проблеми створення нормативної бази, завдання реалізації системного підходу до управління інвестиційним кліматом економіки України залишається актуальним. Існує необхідність подальших практичних досліджень у цьому напрямку.

До фундаментальних праць, які присвячені аналізу стану інвестиційного клімату належать праці: М. Сімонової [1], яка провела компаративний аналіз

методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості країн з метою прийняття інвестиційних рішень; Я. Жаліло [4, с. 125], який оцінював теоретичні та практичні можливості формування ефективної довгострокової економічної стратегії держави. Однак, комплексного наукового дослідження факторів та принципів інвестиційного клімату національної економіки не було проведено. Метою статті є визначення та узагальнення основних факторів та принципів управління інвестиційним кліматом в економіці України, що уможливило створення єдиного методичного підходу до управління ним у національній економіці.

Державі належить важлива роль в організації інвестиційної діяльності. Аналіз світової практики інвестиційних процесів дає можливість виділити два типи державної інвестиційної політики: пасивну й активну. При першій – держава застосовує методи переважно правового й економічного характеру, обмежуючи безпосереднє адміністративне втручання в інвестиційні процеси до мінімуму, а при другій – усі методи і часто держава сама стає інвестором. Ефективним інструментом управління інвестиційним кліматом є інвестиційна стратегія. Роль фірм і організацій, орієнтованих на виробництво інноваційних продуктів, постійно зростатиме, незалежно від сфери їх діяльності та національної приналежності. Це положення підтверджується ходом економічного розвитку передових держав світу, які утримують лідируючі позиції саме завдяки ефективним взаємозв'язкам науки з виробництвом. На сьогоднішній день немає потреби доводити, що володіння вигідною початковою техніко-технологічною позицією на ринку інтелектуальних продуктів є першочерговою метою більшості організацій, головними напрямками діяльності яких є інноваційне підприємництво.

Розвиток інноваційної діяльності в аграрній сфері економіки залежить від багатьох факторів, серед яких головним є інституційне забезпечення, призначення якого у створенні інституціональних умов функціонування та регулювання інноваційного процесу, як системи організаційно-економічних відносин.

Розкриття закономірностей функціонування складних економічних систем при вирішенні проблем активізації інвестиційних процесів неможливе без застосування багатоаспектного підходу до визначення структурних елементів таких систем, що спиралися б на сучасний розвиток національної економіки в умовах прояву фінансової кризи та ресурсних обмежень. Так, аналіз теоретичної та прикладної бази щодо активізації інвестиційних процесів в Україні довів необхідність перенесення центру ваги в системі управління інвестиційними процесами на загальнодержавний рівень. Оскільки завдання суб'єктами управління інвестиційним кліматом в економіці України виконуються різні, отже, і зміст управління, - також різний. Він складається з ряду функцій управління. В сучасній літературі наведено безліч підходів щодо класифікації функцій управління, що пояснюється застосуванням різного роду критеріїв їх оцінки. Проаналізувавши публікації як вітчизняних, так і зарубіжних вчених [3 – 5] виявлено, що питання виокремлення функцій управління інвестиційним кліматом не досліджено.

Як свідчать виконані практичні дослідження, інвестори у переважній більшості випадків ігнорують фактори мікро- та мезорівнів при прийнятті рішення щодо інвестування, якщо держава-реципієнт інвестицій характеризується високим рівнем інвестиційної привабливості та гарантує потенційному інвестору належний рівень віддачі на вкладений капітал з мінімальними ризиками. Це свідчить про пріоритетність впливу на фактори формування інвестиційного клімату саме на рівні держави, виокремлення їх груп за змістовою ознакою та достовірного ідентифікування.

В основі процесу управління інвестиційним кліматом в економіці держави фундаментальними є три складові:

1. Інвестиційна політика держави, що передбачає собою сукупність заходів, що направлені на формування сприятливих умов для формування інвестиційного клімату з метою залучення капіталу або забезпечення соціального ефекту від здійснення процесу інвестування.

2. Моніторинг та контролінг інвестиційного клімату, що є складовою всіх етапів процесу розробки інвестиційної політики, невід'ємною частиною з моменту визначення стратегічних і тактичних цілей управління інвестиційним кліматом в економіці України до моменту оцінки розроблених інвестиційних стратегії й тактики та впливає на процес впровадження інвестиційної політики в сфері управління інвестиційним кліматом. Ключовим елементом процесу розробки інвестиційної політики в сфері управління інвестиційним кліматом є те, що контролінг та моніторинг інвестиційного клімату – це поняття, які не співставляються одне проти одного, оскільки є різними за своєю суттю та знаходяться на різних рівнях управління.

3. Комплекс інструментів мотивацій та стимулів розвитку інвестиційного клімату забезпечує зацікавленість вітчизняних та іноземних інвесторів у вкладенні капіталу та подальшому реінвестуванні.

Для успішного функціонування національної економіки необхідна зважена, науково обґрунтована інвестиційна політика, розрахована не тільки на кон'юнктуру сьогодення, а й на фундаментальний розвиток у перспективі. Крім того, загальна науково обґрунтована концепція має конкретизуватися по секторам економіки, регіонам і термінам здійснення. По-друге, важливу роль грають системність і комплексність, бо окремими заходами економічну проблему перспективного розвитку національної економіки вирішити неможливо. Таким чином, управління інвестиційним кліматом є необхідною умовою прискорення темпів економічного розвитку України, що забезпечує умови стійкого економічного розвитку національної економіки.

В основу управління інвестиційним кліматом в економіці України мають бути покладені принципи державного регулювання, вираженого у державній фінансовій підтримці розвитку: ціновій, антимонопольній політиках, розвитку інфраструктури, пошуку напрямів інвестиційної антикризової структурної політики в Україні тощо.

Список використаних джерел

1. Сімонова М.В. Компаративний аналіз методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості країн з метою прийняття інвестиційних рішень / М.В. Сімонова/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eir.pstu.edu/handle/123456789/1598>
2. Мусіна Л.А. Формування та реалізація державної політики сприяння розвитку інноваційних виробництв і технологій / Л.А. Мусіна // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. пр. – К.: НДЕІ, 2012. – № 5 (132). – 214 с.
3. Головатюк В. М. Проблеми поліпшення інноваційної сприятливості регіональних економік / В. М. Головатюк, В. П. Соловійов // Регіональна економіка. – 2010. – № 1. – С. 89 – 98.
4. Жаліло Я. А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: монографія. / Я. А. Жаліло. – К.: НІСД, 2009. – 336 с.
5. Urata, S. and M. Ando. Investment climate study of ASEAN member countries. In Urata, S. and M. Okabe (Eds.). Toward a competitive ASEAN single market: Sectoral analysis. ERIA research project Report 2010-03. Jakarta: ERIA, 2 (1): 137-204. (2013)
6. Gavrilyuk, O. Investment image and investment attractiveness of Ukraine. Research Journal of Finance in Ukraine, 2 (1): 99-100. (2013)
7. Vakulich, M. Factor model of investment climate monitoring in chaotically structured economy. Journal of Finance and Accounting. Special Issue: Synergy of Accounting, Finance and Management in Chaotic Environment, 2 (1): 31-36. (2014)

Варналій Захарій Степанович

професор, д.е.н., професор кафедри фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна

Савіна Наталія Борисівна

професор, д.е.н., професор кафедри трудових ресурсів та підприємництва Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна

Нікитенко Дмитро Валерійович

доцент, д.е.н., професор кафедри економічної теорії Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна

ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЗИЦІЯ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ГЛОБАЛЬНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

Ключові слова: *інвестиції, рейтинг, інвестиційна безпека, глобалізація, інституціоналізація.*

Keywords: *investment, rating, investment security, globalization, institutionalization.*

У сучасному глобальному світі інвестиції – одна з найбільш активних субстанцій: вони, як живі організми, швидко переміщуються, шукаючи